

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Redactie en beheer : Mr René Victor, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

Mr JOHN STOCKMANS †

Met de allerpijnlijkste verslagenheid vernam de Antwerpsche rechtswereld het haast onge-loofbaar bericht dat Mr John Stockmans in den nacht van 3 Februari, na slechts enkele dagen ongesteldheid, was overleden.

Nog steeds kunnen zijn vele vrienden het zich niet inbeelden dat zij voortaan de warme ge-negenheid van dit gouden hart zullen moeten missen, dat zijn trouwe blik niet meer zal lich-ten in hun midden en dat zij voor immer zullen moeten ontberen zijn onverpoosde bedrijvigheid en zijn zonnig optimisme. Slechts met de groot-ste moeite vinden wij in ons gemoed de ver-eischte gelatenheid tegenover deze wreede onrechtvaardigheid van het noodlot, dat een der besten onder ons, die in zich zooveel schatten droeg van hartelijkheid en werkkraft, op nog zoo jeugdigen leeftijd uit ons midden rukt.

Zijn verscheiden doet ons pas in vollen om-vang beseffen welke overgrootte plaats hij innam in den kring der Antwerpsche balie en in de Vlaamsche juristenwereld en degenen die door inniger vriendschapsbanden met hem ver-bonden waren voelen met schrijnend leed welke matelooze leegte zijn heengaan voor hen be-teekent.

Wat hadden wij hem nog noodig en hoeveel verwachtten wij nog niet van dit leven dat zoo heelemaal in het teken stond van den strijd en van de trouw; strijd en trouw die beiden hem dreven tot de meest verregaande offervaardig-heid.

De strijd is hem in zijn al te kort bestaan niet

gespaard gebleven. In de lente zijns leven werd hij in 1914 verrast door den wereldoorlog. Hij deed moedig zijn plicht en nam deel aan de eerste phase der krijgsverrichtingen, tot hij te Namen werd krijgsgevangen genomen. Hij kende in de Duitsche gevangenschap zeer harde jaren en zijn gezondheid werd er ernstig door geknakt, doch niets vermocht zijn rotsvast betrouwen op betere tijden te breken en sereen verbeidde hij den dag waarop de rijke gaven van zijn geest en zijn hart zich ten volle zouden kunnen ontplooiën.

Hiervoor werd hem een dankbaar terrein geboden wanneer hij na den oorlog als advocaat werd ingeschreven in de Balie van Antwerpen. Als stagist van een der grootste Antwerpsche juristen kon hij er de volle maat geven van zijn werkkraft, zijn enthousiasme, zijn strijdlust. De belangen die hem werden toevertrouwd wa-ren hem heilig en geen inspanning of geen opoffering was te zwaar om de stelling die hij verdedigde te doen zegevieren. Hij leverde strijd met eerlijke wapens, doch ongenadig en tot het uiterste, met een bewonderenswaardige hardnekkigheid.

Doch, was er, na de scherpste pleidooi, een warmer handdruk dan deze van John Stock-mans; was er een hartelijker blik en een guller lach?

In zijn beroepsleven bezorgden zijn onver-poosde arbeid, zijn grondige studie der juridi-sche vraagstukken, zijn nauwgezetheid en zijn merkwaardig talent hem spoedig een uiterst

belangrijke cliënteel en de grootste handels-firmas vertrouwen hem hun zaken toe, in het bewustzijn dat hun belangen door niemand op bekwaamer en meer toegewijde wijze konden behartigd worden.

In de Antwerpsche balie was hij een figuur van beteekenis. Geducht tegenstrever, doch loyaal en openhartig confrater had hij spoedig de algemeene achting en sympathie weten te verwerven, zoodat hem nog zeer jong de eer te beurt viel meerdere malen te worden gekozen als lid van den Raad der Orde.

Het was echter niet alleen op het gebied zijner beroepsbedrijvigheid dat deze nog jonge advocaat de uitzonderlijke hoedanigheden van zijn karakter kon doen gelden. Aan de Antwerpsche Balie vond hij, na den oorlog, een aantal confraters die zich met geestdrift toewijdden aan den heerlijken strijd der Vlaamsche herwording. Van natuur voelde Stockmans zich tot hen aangetrokken, omdat hun streven edel en rechtvaardig was en hij was gelukkig zijn werkkraft ten dienste te kunnen stellen van het ideaal dat zij nastreefden. Hij werd dadelijk lid van de Vlaamsche Conferentie der Balie en is gedurende twintig jaar een van de actiefste en trouwste leden dezer conferentie gebleven.

In dit midden vond hij de atmosfeer waaraan zijn gemoed behoefte had, een atmosfeer van broederlijke vriendschap en van gulle harte-lijkheid. Hij vond er een hooggespannen idealisme dat een schaar offervaardige confraters ter verovering dreef van den Vlaamschen rechts-eisch en in de eerste plaats van de vervlaamsching van het gerecht. Aan dit streven gaf hij zich geheel en gansch. Hij kende nooit, zooals sommigen, het voorbehoud van een beminnelijk scepticisme. Wat hij zich ten doel stelde streefde hij na met al de kracht van zijn gemoed, met al de oprechtheid van zijn ziel.

Wanneer hij werd aangeduid om de openingsrede te houden bij de jaarlijksche plechtige herneming der werkzaamheden van de Vlaamsche Conferentie was het onderwerp dat hij uitkoos teekenend voor het hooge plichtbesef dat hem bezielde. Hij sprak over den eed van getrouwheid, die door elk lid van de balie wordt afgelegd en gaf in verheven bewoordingen, die hem recht uit het hart kwamen, uiting aan de fiere levensopvatting die het richtsnoer was van zijn denken en handelen.

Mr Stockmans gaf steeds op alle gebieden waarop hij zich bewoog blijk van een uitzonderlijk organisatorisch talent en bij ontelbare aan-gelegenheden zoowel aan de Balie zelf als in de Vlaamsche Conferentie was hij de onmisbare spil voor het inrichten van vergaderingen, congressen, herdenkingen of feestelijkheden. Wanneer de inrichting van welke onderneming ook aan zijne zorgen werd toevertrouwd was er nooit de minste vrees dat er iets aan het toeval werd overgelaten; zijn onverpoosde ijver en uiterste nauwgezetheid voorkwamen alle moeilijkheden en veilig en gerust voelde zich iedereen wanneer men wist dat Stockmans over de organisatie gewaakt had.

Gedragen door de algemeene sympathie werd Mr Stockmans tot Voorzitter der Vlaamsche Conferentie gekozen. Hier gaf hij de volle maat van zijn rusteloze activiteit en zijn voorzitterschap was zoo schitterend dat hij, wat slechts zelden gebeurt, nog een tweede maal tot het voorzitterschap werd herkozen. Gezellige en leerrijke vergaderingen volgden elkander op, belangrijke openbare voordrachten werden ingericht, en heel het intens leven van de Vlaamsche Conferentie gedurende die jaren werd bestraald door het uitbundige en levensblijve voorbeeld van den Voorzitter, die, ook na zijn aftreden in die hoedanigheid, een van de kostbaarste werkrachten van de Conferentie bleef.

Het organisatorisch talent van Mr Stockmans werd spoedig onmisbaar en oneindig talrijk werden de taken die aan zijn zorgen werden toevertrouwd. Hij werd bestuurslid van den Bond der Vlaamsche rechtsgeleerden en was regelmatig mede-inrichter van de Vlaamsche rechtskundige Congressen. Hij maakte deel uit van den Algemeenen Raad van het Verbond der Belgische Advocaten.

Ook buiten de balie werd op zijn bekende offervaardigheid beroep gedaan en wanneer te Antwerpen de Vlaamsche Scheepvaartbond werd gesticht en zijn grootsche werking aanving, was het aan Mr Stockmans dat het ambt van penningmeester dezer vereeniging werd opgedragen.

De activiteit echter waarmede hij wel het meest de dankbaarheid van de Vlaamsche juristen verdiend heeft, is de zorg die door hem werd besteed aan het Rechtskundig Weekblad waarvan hij van den beginnen af secretarischatbewaarder was.

Wanneer door eenige Antwerpsche confraters het initiatief werd genomen tot het uitgeven van het Rechtskundig Weekblad wekte dit plan bij Mr Stockmans een uitbundig enthousiasme. Van het eerste uur af stond hij op de bres om de talrijke en lastige voorbereidselen voor de uitgave te verzorgen en zooals altijd nam hij ook hier weer het moeilijkste en ondankbaarste deel van de taak op zich, door zich te gelasten met alle administratiebeslommeringen van het nieuwe weekblad. Tot op het oogenblik dat zijn krachten hem begaven heeft hij onafgebroken aan dit werk gearbeid en nog op zijn laatsten levensdag was deze bekommernis hem geen oogenblik uit den geest.

Hij beseftte zoozeer dat een onderneming als deze van het Rechtskundig Weekblad slechts kon gedijen en haar cultureele rol slechts kon vervullen wanneer er mag gerekend worden op een administratief en financieel beleid dat de toekomst van de onderneming verzekert. Gedurende het negenjarig bestaan van het Rechtskundig Weekblad heeft niemand van den heerraad of van de redactie desaangaande de minste zorg gekend. Het patrimonium van het weekblad werd door Mr Stockmans beheerd niet enkel met zijne gewone angstvallige nauwgezetheid, doch vooral met de uitbundige liefde die hij toedroeg aan het Vlaamsche rechtsleven.

En in de menigvuldigheid van deze onschatbare hoedanigheden, welke zoo overvloedig aan Mr Stockmans eigen waren, was er eene die al de andere overtrof en die op de diepste wijze zijn herinnering in ons allen zal achterlaten, het was de onvoorwaardelijke en niets ontziende

vriendschap die hij toedroeg aan degenen die samen met hem aan hetzelfde doel arbeidden, in de eerste plaats de medebeheerders van het Rechtskundig Weekblad en zijn vrienden der Vlaamsche Conferentie van de Balie van Antwerpen. Deze vriendschap loste zich voor Mr Stockmans op in een onbepaalde dienstvaardigheid. Hij kende geen grooter geluk in zijn leven dan een vriend een dienst te bewijzen en allen konden wij rekenen op zijn onvergankelijke trouw.

Het besef van wat John Stockmans is geweest voor zijn vrienden en zijn confraters, het overzicht van het ontzaglijke werk dat door hem werd verricht, de gedachte aan zijn schitterende en zoo uitzonderlijke hoedanigheden, kunnen enkel in ons de smart vergrooten die zijn verscheiden in ons gemoed heeft geslagen.

Wat zal ze lang in ons branden ! En wat zal ze ons doen meevoelen de troosteloze pijn van zijn heerlijk gezin, dat hem het allerliefste was op aarde, en waar thans treuren een liefhebberde echtgenoot en vier jonge kinderen, die nog zoozeer zijn sterken steun noodig hadden. Het is slechts met schroom dat wij durven denken dat de sympathie die hun allerwegen betuigd werd van aard zou kunnen zijn hun leed iets te verzachten.

Wanneer zooals hier, naar het woord van Gezelle «de rampen raken», moge men zijn toevlucht zoeken tot christelijke gelatenheid of tot stoicijsche gemoedskracht, de leegte blijft even gapend, de pijn blijft even schrijnend, even onherstelbaar blijft ons verlies en troosteloos onze rouw.

De Redactie.

Op Woensdag 7 dezer werd Mr. Stockmans ten grave gedragen. Zelden zag men een grotere toeloop van vrienden en bekenden dan op den plechtigen lijkdienst in de parochiale kerk.

In overgroot getal hadden de Antwerpsche advocaten er aan gehouden de lijkplechtigheden van hun diepbetreurden confrater bij te wonen en zeer velen vergezelden hem ook naar zijn laatste rustplaats op het kerkhof te Mortsel.

Aan de groeve sprak Mr. Jules Franck, zowel in naam van de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen als in naam van den be-

heerraad van het Rechtskundig Weekblad de hieronderstaande diepgevoelde lijkrede uit.

* * *

Waarde Vriend en Confrater,

Het laatste woord, het woord van afscheid stuur ik U toe in naam der Vlaamsche Conferentie onzer Balie en het beheer van het Rechtskundig Weekblad.

Dit woord is er één van verslagene droefheid, tot U gesproken door Uwe vrienden, Uwe confraters, geknakt door eene bovenmatige smart.

De dood heeft uit ons midden Uw edele ziel,

Uw trouw karakter, Uw openhartige vriendschap, onmeedoogend weggerukt, en diep, zeer diep, treuren wij omdat wij U verloren hebben, omdat de beste onzer vrienden ons is ontvallen.

De balie was Uw trots, de studie van het recht Uw ideaal, de verdediging der belangen Uwer klienten Uw onverpoosde bekommernis, maar vriendschap ten bate van ons alle was voor U een plicht; «Goed doen» was het leitmotief van Uw te kort leven.

Twintig jaren lang hebben wij U gekend, met U samen geleefd; gij voeldet U aangetrokken door den eerzamen strijd dien andere confraters, helaas ook reeds verdwenen, in de rechterlijke wereld voerden voor de vervlaamsching van het gerecht. Door de oprechtheid van Uw gemoed kwaamt ge tot ons en gaaft gij het beste van Uwe krachten en Uw intellectueel vermogen om de ouderen bij te staan in de verwezenlijking van hun streven.

Gedurende twee jaren hebt ge onze conferentie geleid als voorzitter, het waren twee jaren van bloei, ook jaren van een innig samenvoelen van welgemeende confraterniteit.

Wanneer in het jaar 1931, onder Uw stuwkracht door eenige onzer de schijnbaar niet te verwezenlijken beslissing genomen werd een rechtskundig weekblad te stichten en dat vele onzer zich niet ontveinsden dat deze onderneming gewaagd was, naamt gij op U, maar op U alleen, den grooten last van het secretariaat en

vervuldet gij die taak met een dagelijksche zorg en een volledige onbaatzuchtigheid die gedurende negen jaar de bewondering van heel de Vlaamsche juristenwereld heeft afgedwongen.

Gij waart een groot advokaat, het recht dienende met een uitgebreide beroepskennis, met taaien wil, met hardnekkige welsprekendheid.

Gij bewoogt U in meerdere Vlaamsche cultuurcentra, nooit met eenige bijbedoeling maar steeds om te helpen, om te dienen en ik stip hier enkel aan Uw samenwerken met de stichters van den Vlaamschen Scheepvaartbond; gij leefdet als een diepgevoelig kristen mensch en Uw geloof was God en Uw evenaaste dienen, maar mijn beste John, gij waart van ons allen die hier rond U geschaard staan en U vergezellen tot Uw laatste rusplaats een vriend, de vriend, de trouwste dien wij kennen.

Nooit heeft aan onze balie een verscheiden meer teneergeslaagde zielsmart verwekt dan het Uwe, Uwe vrienden weenen en lijden en bedwingen met moeite de tranen die de droefheid doet ontstaan.

Gij leeft voort in onze gedachten en gij zijt voor ons enkel ver weg. Daar waar gij nu zijt, daar waar geen lijden drukt, waar geen tranen vloeien, waar geen scheiden meer bestaat, denk daar op ons, op ons Uwe vrienden, die U immer zullen liefhebben.

Tot weerziens, mijn beste John.

HET CUMULEEREN VAN DE SCHADEVERGOEDING MET DE OPBRENGSTEN EENER LEVENSVERZEKERING

Het gebeurt wel meer, dat een misdrijf of een quasi-delicet, buiten het verhaal tegen den dader of de verantwoordelijke partij, ook nog aan het slachtoffer zekere rechten schenkt tegen andere personen, b.v. recht op een zeker kapitaal in uitvoering van een door hem of te zijnen bate gesloten verzekering, recht op pensioen, enz.

Het is in die omstandigheden, dat zich de vraag stelt of de verzekeraar, die zijn verplichtingen tegenover zijn verzekerde heeft vervuld, van ambtswege in dezès plaats gesteld wordt en aldus de rechten en vorderingen van den verzekerde tegen den dader bezit, ofwel, of de verzekerde de sommen hem door den verzeke-

raar betaald met de schadevergoeding, door den dader verschuldigd, zal mogen ophoopen. Is er subrogatie of cumulatie?

Deze vraag werd reeds, vóór de afkondiging van ons Wetboek, in zake zeeverzekering door Pothier beantwoord als volgt: «si l'abordage est arrivé par la faute du maître d'un autre vaisseau, je dois céder à l'assureur mes actions contre celui par la faute de qui est arrivé l'abordage» (1), zoodat de door hem voorgestelde oplossing ook door de auteurs, die hem opvolgden, aangenomen en tot de verzekering te land uitgebreid werd.

Het Fransche Hof van Verbreking heeft zich nochtans tegen deze zienswijze verzet en, in

twee arresten in dato 2 Maart 1829 en 22 December 1852 (2), er op gewezen, dat de verzekeringsmaatschappij, die in uitvoering van een brandverzekering, het vastgestelde bedrag uitkeerde, slechts haar eigen schuld betaalde en niet andermans schuld, zoodat er in onderhavig geval geen sprake kon zijn van indeplaatsstelling (uit kracht van de wet) in de rechten van den verzekerde tegen den brandstichter, maar, dat zij zich gebeurlijk kon beroepen op artikel 1382 B. W., omdat zij verplicht was geweest vergoedingen te betalen en aldus persoonlijk een schade had geleden, die te wijten was aan de schuld van een derde; doch deze rechtspraak is ten slotte van weinig belang, vermits de wet van 11 Juni 1874, artikel 22, op de zakenverzekeringen, en het Koninklijk Besluit van 28 September 1931 op de werkongevallen, het vraagstuk hebben beslecht en de subrogatie uit kracht van de wet hebben ingesteld.

Moet deze oplossing dan ook uitgebreid worden? Dient ze toegepast op de levensverzekeringen en op de verzekeringen van een uitkeering bij overlijden of bij ongeval?

Die uitbreiding schijnt ons niet mogelijk en wel om de volgende redenen: terwijl in de zakenverzekeringen de verzekerde waarde en de naar aanleiding van een ongeval uitbetaalde bedragen nooit de perken der werkelijk geleden schade mogen overtreffen, hetgeen voor gevolg heeft, dat zelfs na subrogatie van den verzekeraar, de dader nooit kan verplicht worden meer te vergoeden dan de schade, die hij door zijn schuld heeft veroorzaakt, bestaat, integendeel, in de personenverzekering deze beperking niet en blijft het dus mogelijk verzekeringen te sluiten ten beloope van bedragen, die alle mogelijke schade verre overtreffen. Het gevolg van de subrogatie zou dus desgevallend zijn, dat de aansprakelijke dader in de meeste gevallen verplicht zou worden sommen te betalen, die het bedrag der rechtstreeksche schade overtreffen.

Er werd, weliswaar, beweerd, dat het ten gevolge is van het feit, welke de dader gesteld had, dat de verzekeraars verplicht werden de verzekerde bedragen aan het slachtoffer uit te keeren, dat de betalingen dus een onrechtstreeksch gevolg waren van het gepleegde feit en dat zij derhalve door deze moesten vergoed worden, vermits er in artikel 1382 geen onderscheid wordt gemaakt tusschen rechtstreeksche

en onrechtstreeksche gevolgen. Ten opzichte van de verzekeraars heeft het gepleegde feit « een dadelijk eischbare schuld doen ontstaan, terwijl zij maar voorwaardelijk verbonden waren », aldus Beroep Gent, 14 Juli 1936. (3)

Laten wij eerst opmerken, dat met aldus te redeneeren, de verzekeraar afziet van de voordeelen der subrogatie en zijn eisch steunt op artikel 1382, alsof hij zelf een slachtoffer der handelingen van den dader was.

Deze redeeneering leidt dan ook dadelijk tot zware opwerpingen.

Het is, eerst en vooral, niet juist, dat artikel 1382 niet toelaat te onderscheiden tusschen rechtstreeksche en onrechtstreeksche gevolgen, vermits de rechtspraak artikel 1151 B. W. toepast, zelfs in de gevallen door artikel 1382 voorzien (4).

Het is, bovendien, even onjuist te beweren, dat het feit, welke de dader gesteld heeft, eenige, hetzij rechtstreeksche, hetzij onrechtstreeksche schade aan den verzekeraar zou veroorzaken hebben. Een verzekeringscontract mag, inderdaad, niet beschouwd worden, ten opzichte van den verzekeraar, als een alleenstaande akte, die in zich zelve haar reden van bestaan vindt. De rol van den verzekeraar bestaat inderdaad in het groepeeren van een zeker aantal, het grootst mogelijke aantal personen, die aan hetzelfde risico blootgesteld zijn, maar waarvan ettelijke slechts het risico zullen ondergaan, zooals blijkt uit de statistieken. De verzekering bestaat dus in de verdeling (répartition) van zekere risico's onder een groot aantal verzekerden, alsook in het neutraliseeren van de schadelijke gevolgen door het ophoopen der gestorte premiën. Hieruit volgt, dat de verwezenlijking van het risico geen schade aan de maatschappij veroorzakt, vermits dit risico voorzien en gedekt was door de premiën, die de verzekerden betaalden.

Met de verarming van de verzekeringsmaatschappij stemt een gelijkmatige en zelfs voorafgaandelijke verrijking overeen.

Het spreekt van zelf, dat het de contracteerende partijen vrij staat, de indeplaatsstelling te voorzien, wanneer zij het verzekeringscontract sluiten (artikel 1134), ten gevolge waarvan het bedrag der premiën gebeurlijk vermindert wordt; maar indien het niet bedongen werd, bestaat er dus geen subrogatie uit kracht van de wet, en bezit ook de verzekeraar geen persoonlijke vordering op voet van artikel 1382

en volgende.

Niettegenstaande de sommen, die het van de verzekeringsmaatschappij ontving, niettegenstaande het pensioen, dat het van den Staat krijgt, zoo het een bediende geldt, behoudt dus het slachtoffer zijn actie tegen den dader en den verantwoordelijken persoon.

Maar dan stelt zich de vraag, of het slachtoffer gerechtigd is vergoeding te eischen voor de geheele schade, die het geleden heeft, zonder aftrok van de bedragen, die de verzekeringsmaatschappij of de Staat reeds betaalde.

Is er cumulatie of gedeeltelijke compensatie?

Tegen de zuivere cumulatie hebben zich steeds de rechtsleer en een deel der rechtspraak verzet. Zij doen opmerken :

1° dat het cumuleeren zou leiden tot de verrijking van het slachtoffer, hetgeen in tegenstrijd zou zijn zelfs met het inzicht van den verzekerde. « Dat het nochtans nooit in het inzicht der partijen, stad en bediende, kon gelegen hebben aan den bediende toe te laten een winst uit de verwezenlijking van het risico te trekken », zoo luidt een vonnis van de Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen, 9 Juli 1936 (5) ;

2° dat het ophoopen in zekere gevallen mag gebeuren, maar dat zij niet toegelaten is, wanneer de bedragen door den derde, verzekeringsmaatschappij of Staat, betaald, het karakter dragen van een schadeloosstelling, wanneer zij dus tot doel hadden de geleden schade te vergoeden (6) ;

3° dat de cumulatie ten minste uitgesloten is, wanneer de reeds ontvangen bedragen uitgekeerd werden in uitvoering eener collectieve verzekering. Aldus Van Eeckhout (7) en Rep. prat. du droit belge (8).

Wat de verrijking betreft, werd er reeds meermaals op gewezen, dat niet alle winstmaking verboden is, doch enkel de verrijking zonder oorzaak, zooals b.v. het geval, voorzien bij artikel 1376 B. W., terwijl « men zich volkomen mag verrijken, zelfs naar aanleiding van een ongeval, indien er een titel, een oorzaak tot verrijking bestaat ». (De Page, loc. cit.)

Er komt trouwens in de argumentatie van diegenen, welke de cumulatie verwerpen om reden van verrijking, een grove tegenstrijdigheid voor. Zij ontzeggen den verzekerde het recht ten laste van den dader betaling te vorderen, maar zij staan hem toe, hetzij op voorhand in de polis, hetzij na het ongeval in de kwijting, den verzekeraar in zijn rechten tegen

den verantwoordelijken persoon te doen treden, en rechten en vorderingen over te dragen, die hij zelf niet meer bezat (9).

We mogen dus besluiten, dat het ophoopen van de schadevergoeding, door den dader betaald, met de bedragen, die de maatschappij uitkeerde, toegelaten is, zelfs indien het een verrijking voor gevolg heeft, omdat de twee verbintenissen — die van den dader en die van den verzekeraar — ieder een persoonlijke oorzaak hebben.

Dit leidt ons tot de tweede opwerping, volgens dewelke er een onderscheid moet gemaakt worden en er dient nagegaan of, tusschen de door den verzekeraar uitbetaalde sommen en de werkelijk geleden schade, er een verband bestaat, hetgeen de cumulatie uitsluit, krachtens het principie « non bis in idem ».

Er weze nochtans opgemerkt, dat in al de verzekeringen strekkende tot een uitkeering bij overlijden of bij ongeval, het uitgekeerd kapitaal steeds een vergoedingskarakter heeft, maar dit karakter is dan ook het eenige niet, noch het belangrijkste, want, zooals Labbé het heeft bewezen in een nota onder Cass. Req., 19 Januari 188 (10), is het vergoeden van de schade slechts de voorwaarde, en nooit de juridische oorzaak, van de schuld. De oorzaak van deze schuld is het storten der premiën. « Dans toutes les hypothèses, l'assurance est un contrat de capitalisation aléatoire », aldus Labbé.

Een nauwkeurig onderzoek toont, inderdaad, aan, dat de verzekerde, in elk geval en vooraf, de tegenprestatie leverde van hetgeen hij van de verzekeringsmaatschappij ontvangt, en dat hij aldus slechts krijgt hetgeen waarop hij recht heeft, d.w.z. de tegenwaarde van de premiën, die hij betaalde.

Het is soms, weliswaar, moeilijk deze tegenprestatie te ontdekken, namelijk wanneer de premiën betaald werden, niet door den verzekerde, maar door zijn patroon met eigen gelden.

Waarschijnlijk is het om die reden, dat zekere auteurs ten slotte opwerpen, dat de cumulatie niet mogelijk is, wanneer het een collectieve verzekering geldt.

Dit jongste argument werd door Van Eeckhout (7) voorgebracht en door de Rep. prat. du droit belge hernomen, met verwijzing naar een vonnis van Tribunal civil de Nantes, 11 December 1894 (11), en zonder verdere uitlegging, hetgeen dus doet veronderstellen dat de argu-

mentatie volledig uiteengezet werd in het aangehaalde vonnis. Nochtans, na het lezen van dat vonnis komt men, eenigszins verwonderd, tot de vaststelling, dat het, ten eerste, geen de minste uiteenzetting bevat, maar dat het zelfs niet eens gewag maakt van een zoogezegd verschil tusschen de collectieve en de individuele verzekering.

Inderdaad, de eenige motiveering betreffende de cumulatie luidt als volgt: « Attendu que Charron ayant été blessé alors qu'il travaillait pour le compte des frères Biraud, demande à ceux-ci une indemnité à raison de la faute qu'il leur reproche et à laquelle il attribue sa blessure, et une seconde indemnité à cause de l'assurance que les défendeurs ont faite au profit de leurs ouvriers, moyennant une prime payée avec les retenues faites sur les salaires de ceux-ci;

» Attendu que les deux actions peuvent co-exister contre Biraud frères, mais à la condition que l'une des indemnités complète l'autre, et non qu'elles soient cumulées, l'ouvrier ne pouvant jamais recevoir au total qu'une somme correspondante au préjudice qu'il a éprouvé et ne pouvant pas faire de l'accident une occasion de bénéfice. »

Men stelt dus vast, dat de rechtbank van Nantes het niet ophoopen beschouwt als een algemeen principie, dat geen uitleg vraagt en dat zijn oorzaak vindt — alzo schijnt het, want het vonnis drukt het niet zeer duidelijk uit — in het feit, dat het verboden zou zijn, zich, naar aanleiding van een ongeval, te verrijken.

Bovendien, en in tegenstrijd met hetgeen Van Eeckhout doet veronderstellen, vermeldt zelfs het vonnis, dat de premiën niet eens door den werkgever met eigen penningen betaald werden. Het ware nochtans, dunkt ons, het eenig nieuw element geweest, dat tegen de ophooping kon worden geopperd.

Wat er ook van zij, zelfs indien het een andere persoon dan de verzekerde was, die de premiën betaalde, dan nog blijkt ons dit niet voldoende om het cumuleeren der vergoedingen te beletten. Het schijnt ons overbodig over deze kwestie verder uit te weiden, vermits het vonnis door de rechtbank van Ant-

werpen, d.d. 29 December 1939 uitgesproken, dit vraagstuk oploste. Laten wij dus enkel de beweegredenen van dat vonnis desaangaande aanhalen:

« Aangezien de omstandigheid, dat de premiën eener collectieve verzekering door een anderen persoon dan den verzekerde betaald werden, nochtans niet voor gevolg kan hebben, het ophoopen der vergoedingen te beletten;

» Dat inderdaad, zooals het Hof van Verbreking het deed opmerken, de vergoedingen, die voor de verzekeringsmaatschappij worden betaald en deze waartoe de dader veroordeeld wordt, niet dezelfde oorzaak hebben, zelfs indien het een en dezelfde gebeurtenis is, die er toe aanleiding gaf;

» Dat, ten andere, zelfs wanneer het een collectieve verzekeringspolis geldt, er steeds een tegenprestatie vanwege den verzekerde heeft bestaan;

» Dat inderdaad het verzekeringscontract, door den werkgever gesloten tegen ongevallen, die zijn bedienden kunnen overkomen in hun privé leven, moet beschouwd worden als deel uitmakende van het patrimonium van den verzekerden bediende, zolang deze in dienst blijft en als dusdanig moet het aanzien worden als opbrengst van zijn arbeid. » (12)

Wij meenen dus, ten slotte, te mogen besluiten, dat de dader niet gerechtigd is de vergelijking in te roepen, n.l. omdat hij zich aldus zou verrijken. En tot de verrijking van den dader bestaat er ditmaal geen enkel geldige oorzaak.

G. DESOLRE.

Rechter in de rechtbank van In Aanleg.

- (1) Pothier, *Traité du contrat d'assurance*, § 50.
- (2) Cass. fr. 2-3-1829. S. 1829. I. 95; Cass. fr. 22-12-1852. S. 53. I. 109.
- (3) Hof van beroep te Gent 14-7-1936. Rev. gén. des Assur. & respons. 1938, n° 2832.
- (4) Zie ons artikel in het Rechtsk. Weekbl. 1938, n° 37.
- (5) Burgerl. rechtbank te Antwerpen 9-7-1936, Rev. gén. Assur. 1938, n° 2831.
- (6) De Page, T. II, n° 1033; Trib. civil Bruxelles 18-1-1938, Rev. gén. Assur. 1938, n° 2704.
- (7) Van Eeckhout, *Le droit des assurances terrestres*, n° 431.
- (8) Rep. prat. du droit belge, V° assurances terrestres, n° 19.
- (9) Cfr. Alauzet, *Traité général des Assurances*, T. II, n° 480.
- (10) Cass. req. 19-1-1880. S. 1880. I. 141.
- (11) Trib. civil de Nantes 11-12-1894, Rec. pér. des assurances 1895. 91.
- (12) Correct. Rechtb. Antwerpen 29-12-1939. Rechtsk. Weekbl. 1940, kol.

Abonneert U op "Rechtskundig Weekblad" !

RECHTSPRAAK

130

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 20 Juni 1939.

Voorzitter : M. Rolin.

Raadsheer : M. Fontaine.

Adv. Generaal : M. R. Hayoit de Termicourt.
VERVOER EN BEZIT VAN ALCOHOL. — WET VAN 7 JUNI 1926. — MINISTERIEEL BESLUIT VAN 6 DECEMBER 1934. — GEEN GELDIGE BESCHIEDEN. — VOORWAARDELIJKE VEROORDEELING. — WET VAN 31 MEI 1888. — ALGEMEENE TOEPASSING. — WEIGERING NIET BEWEZEN.

Elk vervoer van alcohol of van geestrijke dranken moet door een bescheid gedekt zijn ongeacht de hoeveelheid en de bestemming.

Bij een veroordeeling wegens vervoer of bezit van alcohol is het mogelijk dat de Rechtbank de voorwaardelijke veroordeeling zou uitspreken; de wenschelijkheid dezen maatregel toe te passen wordt volkomen aan het oordeel van den rechter ten gronde overgelaten.

De Jaeger-De Vuyst t/ Beheer van Geldwezen.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Fontaine in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Raoul Hayoit de Termicourt, advocaat Generaal;

Gelet op het bestreden arrest op 19 December 1938 door het Hof van Beroep te Gent gewezen, uitspraak doende in correctionele zaken;

Over de eerste en tweede samengevoegde middelen gesteund het eerste, daarop dat het bestreden arrest niet vaststelt welke soort alcohol werd ontdrekt en aldus het Hof van Verbreking belet zijn toezicht uit te oefenen; het tweede daarop dat het arrest evenmin vaststelt dat de ontdekte flesch niet-ontarde ethylalcohol bevatte;

Overwegende dat, luidens paragraaf 25 van het ministerieel besluit van 6 December 1934, aan het toezicht onderworpen zijn niet alleen het verkeer met — en de handel in ethylalcohol, maar tevens het verkeer met — en de handel in geestrijke dranken bij artikel 3 der wet van 29 Augustus 1919;

Overwegende dat aanleggers vervolgd werden uit hoofde van geestrijke dranken te hebben vervoerd en bezeten; dat het bestreden arrest vaststelt dat eerste aanlegger geestrijke dranken, afkomstig uit een geheime stokerij, heeft bezeten en dat tweede aanlegger geestrijke dranken heeft vervoerd zonder voorzien te zijn van geldige bewijzen;

Dat de middelen mitsdien feitelijken grondslag missen;

Over het derde middel : inbreuk op § 38 van voormeld ministerieel besluit, doordat het bestreden arrest aanleggers veroordeelt wegens het niet-in-bezit zijn van gelei-vrachtbrieven, wijl § 38 alleen vrachtbrieven voorziet voor verkoop van hoeveelheden boven de twee liters en ter zake aanleggers; slechts in het bezit waren van 25 centiliters alcohol;

Overwegende dat paragraaf 26 van het ministerieel besluit van 6 December 1934 beschikt dat elk vervoer van alcohol of van geestrijke dranken, ongeacht de hoeveelheid of bestemming door een bescheid moet gedekt zijn;

Dat het middel rechtelijken grondslag mist;

Over het vierde middel, gesteund daarop dat het arrest aanlegger De Vuyst veroordeelt om geestrijke dranken te hebben vervoerd zonder geldige bescheiden, dan wanneer hij slechts vervolgd was wegens het «bezit» van geestrijke dranken;

Overwegende dat uit de dagvaarding blijkt dat aanleggers beticht waren van op 31 Januari 1938, te Borsbeek, geestrijke dranken niet gedekt door geldige bescheiden vervoerd en bezeten te hebben : dat het middel dus feitelijken grondslag mist;

Over het vijfde middel, gesteund daarop dat het arrest ten onrechte geweigerd heeft een voorwaardelijke veroordeeling uit te spreken, dan wanneer de toepassing der wet van 31 Mei 1888 algemeen is en geldt ook voor bijzondere wetten, behoudens uitdrukkelijke tegenovergestelde bepaling;

Overwegende dat uit het arrest geenszins blijkt dat het Hof van Beroep zou geweigerd hebben een voorwaardelijke veroordeeling uit te spreken, om reden dat de wet van 31 Mei 1888 niet van algemeene toepassing zou zijn;

Overwegende dat, naar de bewoordingen van artikel 9 derzelfde wet, de Hoven en Rechtbanken, in de bij dat artikel bepaalde voorwaarden, bevelen kunnen bij een met redenen omkleede beslissing dat de tenuitvoerlegging van het arrest of van het vonnis zal geschorst worden;

Dat de gepastheid van deze macht gebruik te maken aan het vrij oordeel van den rechter is overgelaten; dat de wet den rechter enkel oplegt zijn beslissing met redenen te omkleeden, wanneer hij den veroordeelde het voordeel van hooger vermeld artikel toekent;

Dat het middel derhalve feitelijken en rechtelijken grondslag mist;

Overwegende dat, voor het overige, de bestreden beslissing werd gewezen op een rechtspleging waarin de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorzieningen; verwijst aanleggers in de kosten.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD!!!

131

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 4 Januari 1940.

Voorzitter : M. Lagae.

Raadsheeren : MM. Heyvaert en Van Winckel.

Advocaat Generaal : M. Vermeulen.

ADVOCAAT. — TUCHT. — LIDMAATSCHAP VAN DISCONTOKANTOOR. — ONVEREENIGBAARHEID.*Het is een advocaat niet toegelaten lid te zijn van een discontokantoor der Nationale Bank van België.**De activiteit van dergelijk kantoor bestaat hoofdzakelijk in het waarborgen van wissels wat uiteraard een handelsdaad is.**Daar het discontokantoor opgericht is als vennootschap onder gemeenschappelijke naam zijn de leden ervan in hunne enkele hoedanigheid van vennoot handelaars.*

X. t/ Procureur Generaal

Gehoord de appellant, in zijn middelen en besluiten voorgedragen zoo door hem zelf als door zijn raadsman in de Fransche taal ;

Gehoord de vorderingen van den heer Lesaffre, Advocaat-generaal ;

Gehoord den heer Raadsheer Van Winckel in zijn verslag ;

Overwegende dat het hooger beroep regelmatig is naar den vorm en tijdig ingesteld werd ;

Overwegende dat, in feite, en overeenkomstig de statuten de doorlopende bedrijvigheid van het «Discontokantoor van de Nationale Bank van België te A., hoofdzakelijk bestaat in het waarborgen van wissels ;

Overwegende dat het waarborgen van effecten aan order uitteraard eene handelszaak is ;

Overwegende dat, waar die effecten voldoende aangeduid zijn, de omstandigheid dat de waarborg bij afzonderlijke akte, in casu bij brief, gegeven wordt, het handelskarakter der verrichting niet wegneemt ;

Overwegende dat het bewuste Discontokantoor dus wel eene handelsvennootschap is ;

Overwegende dat, die vennootschap opgericht zijnde onder gemeenschappelijke naam, de leden, in hunne enkele hoedanigheid van vennoot, handelaars zijn ;

Overwegende dat het beroep van advocaat onverenigbaar is met elke soort van handel en er geen wettelijke grond is om een toestand te bestendigen welke dien regel miskent ;

Overwegende dat appellant dus te recht door den Tuchtraad voor de keus gesteld werd tusschen zijn lidmaatschap van het Discontokantoor en het behoud zijner inschrijving op de lijst der Orde; dat de tijd die hem gegeven werd voor het vestigen zijner keuze thans verstreken zijnde, het gepast voorkomt dien termijn te verlengen tot einde Februari 1940 ;

Om die redenen :

HET HOF.

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Alle verdere of strijdige conclusiën verwerpend;

Verklaart het hooger beroep ontvankelijk, doch

ongegrond; bevestigt gevolglijk de bestreden beslissingen ; met dien verstande dat aan appellant tijd gegeven wordt tot einde Februari 1940 om te kiezen tusschen zijn lidmaatschap van het Discontokantoor van de Nationale Bank van België te A., en zijn beroep van advocaat ;

Verwijst appellant in de kosten van den aanleg, deze jegens den Staat begroot to theden op 80,17 fr. 17 centiemen.

132

**HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL
(8e Kamer)**

2 Juni 1939.

Voorzitter : M. Babut du Mares

Raadsheeren : H.H. De Lantsheer en Van Laethem.

Op Min. : Mr. Van den Eynde de Rivieren.

Pleiters : Mters F. Matheessens en Temmerman.

ONEERLIJKE MEDEDINGING. — VERKOOP BENEDENDEN VASTGESTELDEN PRIJS.*De oneerlijke mededinging kan zich voordoen zoowel in geval van het verbreken eener overeenkomst als in het geval van schending der eerlijke gebruiken van den handel.**Een handelaar pleegt een daad van oneerlijk mededinging wanneer hij wetens en willens koopwaren verkoopt onder de door producenten aan hun afnemers opgelegde prijzen.**Rechtsleer en rechtspraak nemen aan dat de fabrikanten het recht hebben hun koopwaar aan een vastgestelden prijs te doen verkopen, tenzij het bewezen moest zijn dat de verkoopprijs, door hen uitdrukkelijk opgelegd, overdreven is of de rechtmatige belangen der verbruikers schaadt.**De huidige handelspolitiek gepaard met den hedendaagschen economischen toestand en de ontwerpen van bedrijfsorganisatie, leidt noodzakelijk tot de gedwongen reglementeering van de voortbrenging en van de verdeling.**Die beginselen worden bijgetroden door den wetgever, niet alleen wat betreft de Belgische uitvoerbedrijvigheid, doch ook de binnenlandsche economische ordening.*

Somers t/ Association Anversoise des detaillants de
Tabacs & Cigares en Cten.

Gelet op de stukken en onder meer de beslissing in dato 19 October 1938 van den Heer Voorzitter der Handelsrechtbank zetelende te Antwerpen en waartegen beroep tijdig en regelmatig ingeslagen werd ;

1. — Aangezien beroeper thans nog en ten onrechte voorhoudt dat de eerste rechter niet bevoegd was om over den eisch te beslissen ;

Aangezien het K. B. van 23 December 1934 aan den voorzitter der rechtbank van koophandel de macht geeft om, in ieder geval, te oordeelen of de man den verweerder ten laste gelegde handelingen strijdig zijn met de eerlijke gebruiken in zake handel en nijverheid ; dat aldus de bevoegdheid van den voorzitter der handelsrechtbank alleenlijk kan afgevoerd worden nadat het onderzoek, dat de wetgever

aan dien rechter oplegt, aantoonst dat de afgekeurde handeling waarvan de staking gevraagd wordt geene daad van oneerlijke mededinging uitmaakt;

Dat deze beschouwing op afdoende wijze te kennen geeft dat met reden de eerste rechter zich bevoegd heeft verklaard om de zaak te vonnissen :

2. — Ten gronde :

Aangezien uit de voorgebrachte stukken klaar en duidelijk blijkt dat beroeper naar eigen goeddunken de koopwaren van geïntimeerden onder den door hem opgelegden prijs verkoopt;

Aangezien beroeper opwerpt, doch te vergeefs, dat er geen overeenkomst gesloten werd tusschen partijen, vermits een oneerlijke mededinging zich kan voordoen zoowel in geval van het verbreken eener overeenkomst als in het geval van schending der eerlijke gebruiken van den handel ;

Dat dienaangaande de eerste rechter zeer wijselijk aanstipt dat beroeper niet kan beweren onwetend te zijn dat de afnemers grossisten, die zijn leveranciers zijn, vaste en bepaalde en alom gekende verplichtingen aangegaan hebben met de producenten ;

Dat trouwens door beroeper zelf de juistheid van deze zienswijze bevestigd wordt, vermits op de advertenties zijner uitstalling lagere prijzen aangeduid zijn dan die welke te lezen staan op de verpaksels der cigarettten door beroepenen op de markt gebracht ;

Dat overigens beroeper geen gewag maakt van bijzondere voordeelen of voorwaarden die hem zouden vergund geweest zijn door zijn leveranciers, ten koste van tekortkomingen aan hun eigen verbintenissen tegenover beroepenen, namelijk wat het eerbiedigen der vastgestelde prijzen aangaat ;

Dat het dus in het hier omschreven geval ten genoegen van rechte vaststaat dat beroeper wetens en willens een oneerlijke handelsdaad gesteld heeft (Zie : Rechtb. van Koophandel te Antwerpen, 21 Februari 1938, Pas. 1939, III, bl. 5, van Sint Niklaas, 5 Mei 1938 ; *ibid* bl. 12 ; van Oostende 14 Juli 1938 ; *ibid*, blz. 8) ;

Aangezien beroeper eveneens aanvoert dat het verkoopstelsel van beroepenen in strijd is met de openbare orde, omdat die handelwijze aan deze fabrikanten toelaat naar willekeur de prijzen te beïnvloeden en alzoo de vrijheid van den handel beperken ;

Aangezien deze bewering menigmaal door rechtsleer en rechtspraak (zie nl. de hierboven gemelde vonnissen) al weerlegd is geweest ;

Aangezien bovendien beroeper in gebreke blijft het bewijs et brengen of aan te bieden dat de verkoopprijs door beroepenen uitdrukkelijk opgelegd overdreven is of de rechtmatige belangen der verbruikers schaadt ;

Dat ten andere de huidige handelspolitiek gepaard met den hedendaagschen economischen toestand en de ontwerpen van bedrijfsorganisatie de voortbrengers van eenzelfde nijverheid noodzakelijk leidt tot de gedwongen rellementeering van de voortbrenging en van de verdeling ;

Dat die beginselen door den wetgever bijgetreden werden niet alleen wat vooral de Belgische uitvoer-

bedrijvigheid betreft, doch ook de binnenlandsche economische ordening ;

Dat zulks duidelijk blijkt uit de bewoordingen van de voordracht aan den Koning, die het K. B. Nr 62 van 13 Januari 1935 voorafgaat en uit de maatregelen door ditzelfde besluit ingericht om afzijdige voortbrengers er toe te brengen zich te onderwerpen aan verplichtingen vrijwillig opgenomen door de meerderheid eener groepeerings van voortbrengers of verdeelers ;

Dat diezelfde zienswijze voorkomt in het K. B. Nr 55, 23 December 1934, dat bij artikel 1 bepaalt dat het ophouden van de afgekeurde daad geschiedt op vordering van de belanghebbenden of van een *beroepsvereniging* hebbende de rechtspersoonlijkheid, waarvan zij deel uitmaken ;

Aangezien ten slotte er hier geen sprake is van ongeoorloofde prijsregeling, daar tusschen de gedaagden in beroep, die de politiek der vastgestelde prijzen toegedaan zijn, de concurrentie in stand blijft en ten opzichte van de kwaliteit en ten opzichte van den prijs, vermits de verkoopprijs en het merk hunner producten verschillen ;

Aangezien uit deze beschouwingen volgt dat om gegronde redenen waarbij het Hof zich houdt de eerste rechter de vraag van geïntimeerde ingewilligd heeft, in zoover deze strekt tot het ophouden van het verkoopen van beroepenen producten met korting of onder den verplichten verkoopprijs.

Om deze redenen, Het Hof.

Gelet op artikels 24 en 41 der wet van 15 Juni 1935, alle andere besluiten van de hand wijzende, gehoord ter openbare zitting het eensluidend advies van den heer van den Eynde de Rivieren, Substituut-Procureur Generaal, verklaart het beroep ongegrond, derhalve bekrachtigt de bestreden beslissing ; legt de kosten van beroep ten laste van beroeper.

133

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer. — 4 April 1939.

Voorzitter : M. G. Soenen.

Rechters : MM. J. Axters en E. Kisters.

Pleiters : Mrs De Vlieger en Legot.

PERS. — LASTEREND DAGBLADARTIKEL. — VERJARING. — AANSPRAKELIJKHEID.

De korte verjaring van het Decreet van 20 Juli 1831, art. 12 is slechts toepasselijk op de openbare vordering wegens laster en eerroof tegen openbare ambtenaren, lichamen die drager zijn van de openbare macht of welkdanige gestelde overheid en niet tegen private personen.

Het feit dat een dagbladartikel in vragenden vorm is opgesteld of slechts op bedekte wijze zekere kwaadwillige beweringen uitdrukt, sluit de aansprakelijkheid van den auteur niet uit, wanneer het inbreuk maakt op iemands kieschheid en hem aan het misprijzen van sommige zijner medeburgers blootstelt.

Corman t/ N. V. Patria.

Gezien de dagvaarding van 20 Februari 1937 geboekt op zegel van 3 frank ;

Gezien de andere gedingstukken en artikelen 2, en 36 van de wet van 15 Juni 1935;

Herzien het vonnis dezer rechtbank van 27 Mei 1937 bekrachtigd bij arrest van het Hof van Beroep te Gent van 21 Januari 1938;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Overwegende dat de aanlegger vraagt dat het de rechtbank behage eene reeks dagbladartikelen door de gedaagde in haar blad «De Dag» uitgegeven tusschen 25 October 1936 en 17 Februari 1937 ten zijnen opzichte lasterend en eerroovend te verklaren en ten titel van herstel van de schadelijke gevolgen dezer uitgave de inlassching van het vonnis binnen de drie dagen na de beteekening ervan onder het opschrift «Rechterlijk Eerherstel» in de vijf eerstvolgende nummers van het dagblad «De Dag» waaronder een geïllustreerd Zaterdagnummer alsmede in tien Belgische dagbladen naar keuze van den aanlegger op kosten van den gedaagde, invorderbaar voor een beloop van 5.000 fr. op enkel vertoon der kwitantie; dat hij daarenboven de veroordeeling van de gedaagde tot de betaling eener schadeloosstelling ten bedrage van 100.000 fr. vordert, voor de zedelijke en stoffelijke schade door hem geleden;

Overwegende dat de gedaagde na eerst de onbevoegdheid dezer rechtbank te hebben opgeworpen, hetgeen de rechtbank niet heeft aangenomen in haar vonnis van 27 Mei 1937 door het Hof van Beroep bekrachtigd, nu de rechtbank verzoekt de vraag niet ontvankelijk te verklaren eenerzijds omdat voor een deel der betwiste artikelen de verjaring is ingetreden, anderzijds omdat de dagvaarding zoo onduidelijk is opgesteld, dat niet is uit te maken voor welke artikelen de vordering verjaard is en voor welke niet;

Overwegende dat deze stelling van de gedaagde niet ernstig kan volgehouden worden; dat het eerste artikel in het blad van 25 October 1936 dagteekent, doch dat er voor het eerst van den aanlegger wordt gesproken in het blad van 29 October 1936 terwijl de dagvaarding dagteekent van 20 Februari 1937; dat de gedaagde te vergeefs de korte verjaring van het dekreet van 20 Juli 1831 art. 12 inroept, daar de openbare vorderingen aan deze korte verjaring onderworpen slechts deze zijn wegens laster of eerroof jegens openbare ambtenaren, lichamen die drager zijn van de openbare macht of gelijk welk gesteld lichaam, en niet jegens een privaat persoon zooals de aanlegger; (Veurne, 8 Maart 1894, Pas. 1884, III, 168; Gent, 1 April 1889, Pas. 1890, II, 195);

Overwegende dat er dus geene verjaring bestaat en er derhalve van geene onduidelijkheid in de dagvaarding spraak kan zijn gezien alle artikelen binnen de 4 maanden voor de dagvaarding zijn verschenen; dat echter in ieder geval van onduidelijkheid geen spraak kan zijn vermits de dagvaarding al de artikelen die betwist zijn opsomt met aanduiding van den datum en de pagina van het blad;

Overwegende dat de gedaagde ook de gegrondheid der vordering betwist; dat zij voorhoudt zich alleen te hebben laten leiden door haar verlangen in de

zaak waarvoor Oscar Wyffels door het Assisenhof van West-Vlaanderen, volgens haar ten onrechte, veroordeeld was geworden, klaarheid te brengen, en niet zooals de aanlegger beweert om uit deze opzienbarende zaak handelsvoordeel te halen, door eene vermeerdering harer dagbladoplagen; dat zij verder voorhoudt dat om dit doel te bereiken zij zich erbij bepaald heeft het heele strafrechterlijk onderzoek nauwkeurig te ontleden, alle leemten en tegenspraken ervan aan te wijzen zonder ooit buiten het strafrechterlijk bundel en het onderzoek ter openbare zitting van het Assisenhof te gaan; dat zij hierbij nimmer hare rechten te buiten ging en zoo dit onderzoek aan de aanlegger onaangenaam is geweest dit niet aan de gedaagde maar aan de omstandigheden der zaak Wyffels is te wijten, waarvoor de gedaagde niet verantwoordelijk is;

Overwegende dat uit de reeks artikelen welke de gedaagde aan het geval Wyffels wijdde in haar dagblad «De Dag» spruit dat zij oorspronkelijk tegen de aanlegger geen kwaad inzicht koesterde, doch trachtte de herziening van het arrest in de zaak Wyffels te bekomen en ten spoedigste mogelijk zijne voorloopige invrijheidsstelling in de meening verkeerende dat hij onschuldig was gestraft geworden;

Overwegende dat de wet van 18 Juni 1894 de herziening van een vonnis of arrest die kracht van gewijsde hebben gekregen en de wet van 31 Mei 1888 de voorloopige invrijheidstelling onder zekere voorwaarden toelaat; dat de gedaagde dus geenszins hare rechten is te buiten gegaan met zich in te spannen om deze voordeelen ten bate van Wyffels te bekomen, alhoewel men betwijfelen kan of dit wel het best geschikte middel is;

Overwegende dat de gedaagde daartoe in hare reeks artikelen alle belangrijke getuigenissen aan een nauwkeurig onderzoek onderwierp en waar het paste de tegenstellingen en tegenspraken onderlijnde welke zoowel tijdens het vooronderzoek als ter zitting van het Hof van Assisen aan den dag kwamen; dat het zoo doende onvermijdelijk was dat de aanlegger die een belangrijke getuige in de zaak Wyffels was geweest, ter spraak kwam; dat had de gedaagde zich beperkt de getuigenis van den aanlegger te stellen naast de getuigenis van anderen zonder eenig commentaar eraan toe te voegen, er van eerherstel geen spraak had kunnen zijn; dat echter het betoog van de gedaagde hoofdzakelijk tegen de geloofbaarheid van den aanlegger als getuige gericht was; dat bijvoorbeeld waar voor het eerst de getuigenis, van den aanlegger wordt weergegeven dit geschiedt onder het ironische opschrift: «een Wonderbaar Geheugen» (29 October 1936); dat zelfs in het nummer van 16 Februari 1937 de brutale vraag wordt gesteld «Wat is de eed van M. Corman waard?»;

Overwegende dat het onderlijnen van de tegenstellingen tusschen de getuigenis van den aanlegger en deze van anderen vergezeld van dit kwaadwillig commentaar, zonder twijfel de lezer van «De Dag» de overtuiging of ten minste den indruk moet hebben gegeven, dat de aanlegger onder eede feiten heeft bevestigd waarvan hij geen kennis had noch kon hebben, of die strijdig waren met de waarheid

en dus in andere woorden een valsche eed heeft afgelegd; dat het van geen belang is dat de waarde-loosheid van den eed van den aanlegger door het dagblad niet uitdrukkelijk wordt bevestigd; dat noch de vragende vorm, noch de bedektheid van zekere inblazingen geenszins de kwaadwilligheid der bewering uitsluit; (Brussel, 25 Mei 1881, Pas. 1881, III, 287); dat deze commentaren inbreuk maken op de kieschheid van den aanlegger en van aard zijn hem aan het misprijzen van sommige zijner medeburgers bloot te stellen; (Gent, 4 Maart 1907, Pas. 1907, II, 287);

Overwegende dat echter de gevorderde eerherstelling niet in evenredigheid met de geleden schade is; dat wel is waar sommige bladen over de perscampagne van «De Dag» hebben geschreven; doch dat het enkel plaatselijke weekbladen waren als «La Dépêche» of «De Zeewacht»; dat het dus zal volstaan de inlassching van dit vonnis in het blad van den gedaagde te bevelen en de bekendmaking ervan op de kosten van den gedaagde in de twee voornoemde plaatselijke bladen; (Luik, 10 Januari 1906, P. P. 1906, 393) dat het niet opgaat eene som van 100.000 fr. voor het herstellen van de stoffelijke en zedelijke benadeeling te vragen; dat eene vergoeding van 5.000 frank zal volstaan;

Om deze redenen :

De rechtbank, gehoord den heer Faveau, eerste substituut Procureur des Konings in zijn advies, alle andere besluiten verwerpende, zegt voor recht dat er geene verjaring bestaat en dat de artikelen van den gedaagde in het dagblad «De Dag» van af 25 October 1936 tot 17 Februari 1937 verschenen voor de aanlegger lasterend en eerroovend zijn in het bijzonder de nummers van 29 October, 7 December 1936, en 16 Februari 1937;

Veroordeelt de gedaagde binnen de drie dagen na de betekening van dit vonnis de tekst ervan «in extenso» in te lasschen in de vijf eerste achtereenvolgende nummers van het dagblad «De Dag» waaronder een bijzonder geïllustreerd Zaterdagnummer, op dezelfde plaats en met dezelfde drukletters als deze gebruikt in de artikelenreeks waarvan spraak onder den titel «Rechterlijke Eerherstelling»;

En voor het geval de gedaagde deze inlassching niet zou uitvoeren veroordeelt haar van nu reeds ten titel van schadevergoeding de som van 2.000 fr. te betalen per dag tekortkoming;

Machtigt de aanlegger dit vonnis te doen verschijnen in de weekbladen «La Dépêche» en «De Zeewacht», te Oostende onder het opschrift «Rechterlijke Eerherstelling» op de kosten van den gedaagde inbaar op enkel vertoon der kwijtschriften der uitgevers voor een bedrag van ten hoogste 2.000 fr. per blad;

Veroordeelt de gedaagde aan den aanlegger te betalen ten titel van schadeloosstelling de som van 5.000 frank met de rechterlijke intresten;

Wijst het overige der vordering af;

Veroordeelt de gedaagde tot de kosten van het geding;

Verklaart dit vonnis niet uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande elk verhaal en zonder borg.

134

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

10e Kamer. — 29 December 1939.

Voorzitter : M. Janssens.

Rechters : MM. Desolre en Schöller.

Openbaar Ministerie : M. Bibauw.

Pleiters : Mters Daeseleire en Percy.

SCHADEVERGOEDING. — CUMULEEREN VAN SCHADEVERGOEDING MET OPBRENGST EENER LEVENSVZERKERING. — COLLECTIEVE VERZEKERING.

Het slachtoffer van een ongeval is gerechtigd de schadevergoeding waarop het recht heeft tengevolge van het ongeval te cumuleeren met de opbrengst eener levensverzekering.

Deze cumulatie kan geenszins worden aangezien als een onwettige verrijking in hoofde van het slachtoffer of dezes erfgenamen. Integendeel het verbod van cumulatie zou eerder een verrijking zonder eenige oorzaak ten voordeele van den dader van het ongeval uitmaken.

De omstandigheid dat de levensverzekering waarvan de opbrengst met de schadevergoeding wordt gecumuleerd een collectieve verzekering was afgesloten door den werkgever van het slachtoffer ten voordeele van zijn gezamenlijk personeel, verandert niets aan dezen stelregel.

De vergoedingen die worden betaald door de verzekeringsmaatschappij en degene tot de betaling van dewelke de dader van het ongeval wordt veroordeeld, hebben niet dezelfde oorzaak, zelfs wanneer het eenzelfde gebeurtenis is die er aanleiding toe geeft.

De collectieve verzekering afgesloten door den patroon ten voordeele van zijn personeel is geenszins een voordeel waarvan het slachtoffer geniet zonder eenige tegenprestatie van zijnerwege; al heeft het slachtoffer persoonlijk geen verzekeringspremies betaald, toch is het voordeel der verzekering een element dat deel uitmaakt van zijn patrimonium en dat aanzien moet worden als een gedeelte van de opbrengst van zijn arbeid.

O. M. en Huybrechts t/ Dunipace en Gen. Motors.

Aangezien luidens vonnis dd. 29 December 1938, bevestigd op 6 April 1939 door het Hof van Beroep te Brussel;

1°) de betichte en de burg. verantwoordelijke partij elkheel aansprakelijk gesteld werden voor de schade door de burgerlijke partij Huybrechts Helena, opgelopen;

2°) de burgerlijke partij Phenix Belge onontvankelijk verklaard werd in haren eisch, bij gebrek aan geldige indeplaatsstelling;

3°) aan de burg. partij Huybrechts toegekend werd: voor verpleging 17.289,20 fr. en voor volledige onbekwaamheid tot 31 Augustus 1938, 3.244,04 frank;

4°) deskundige Dr. Steyaert aangesteld werd om het slachtoffer te onderzoeken;

Aangezien er dus blijft te beslissen over de materiele schade na 31 Augustus 1938 en over de morele schade;

Wat betreft de materiele schade :

Aangezien zooals vroeger aangehaald, de materiele schade tot op 31 Augustus 1938 reeds werd toegekend bij vonnis van 29 December 1938;

Dat van 1 September 1938 af, de burgerlijke partij hare bezigheden heeft hernomen en tot 3 Juni 1939 haar volle loon heeft ontvangen;

Dat van 4 Juni 1939 af haar wedde verminderd werd met 25 % naar aanleiding van de vermindering harer werkbekwaamheid, die insgelijks op 25 % door den deskundigen werd geschat;

Dat van af 4 Juni 1939 dus het slachtoffer een materiele schade geleden heeft;

Dat op 4 Juni 1939 de burgerlijke partij 45 jaar plus 4 dagen oud was, dat haar wedde, rekening houdende met de 13e maand welke zij geniet, eene werkbekwaamheid heeft ondergaan van 6500 fr. 's jaars;

Dat dus, volgens de tabellen van Spaar- en Lijfrentekas de levensduur 34 jaar is; dat nochtans de economische levensduur dient beraamd te worden op 30 jaar;

Dat bij gevolg het kapitaal zal zijn: $6.500 \times 15.3724 = 99.920,60$ fr.;

Dat zij ook recht heeft op de terugbetaling der 500 fr. welke zij op 3 October 1939 aan Dr. Thienpont heeft betaald;

Aangezien de betichte aanvoert dat het wegens schadevergoeding vastgestelde bedrag moet worden verminderd met 78.286,40 fr., welke de burgerlijke partij reeds ontvangen heeft van de Mij Phenix Belge in uitvoering eener collectieve verzekering door den patroon van de burgerlijke partij aangaan in het voordeel van zijn bedienden;

Dat de betichte en de burg. verantwoordelijke partij deze bewering steunen op twee argumenten:

1) dat de zuivere cumulatie der vroeger vermelde sommen het bedrag der werkelijke geleden schade zou overschrijden en tot eene verrijking zonder oorzaak in hoofd van de burgerlijke partij zou leiden;

2) dat dusdanige cumulatie in het huidig geval, niet mogelijk is omdat de 78.286,40 fr. door de Mij. Phenix Belge uitbetaald, gestort werden in uitvoering van eene collectieve verzekering door den werkgever van het slachtoffer aangegaan en dus niet ten gevolge van een individuele verzekering welke de burgerlijke partij zelve zou hebben gesloten en waarvan zij met eigen penningen de premie zou betaald hebben;

Aangezien het argument van verrijking zonder oorzaak reeds meermaals opgeworpen en door de rechtspraak weerlegd werd;

Dat namelijk Cass. 15 April 1937 (Pas. 37.1.112) en nota P. L. duidelijk bewezen hebben dat de cumulatie niet als een ongewettigde verrijking in hoofde van het slachtoffer of van dezes erfgenamen kan worden aanzien, maar dat haar verbod eerder een verrijking zonder eenige oorzaak vanwege den betichte zou uitmaken; dat hieruit moet worden afgeleid, dat zelfs indien de cumulatie voor het slachtoffer eene verrijking te weeg bracht, deze verrijking gewettigd zou zijn en hare oorzaak zou vinden in de contractuele verbintenissen door de burgerlijke partij aangegeven (De Page, t. II N° 1035 en volgende);

Aangezien weliswaar deze rechtspraak en rechtsleer enkel betrek hebben op gevallen, waarin de slachtoffers ofwel staatsbedienden waren en dus recht hadden op een pensioen waartoe zij bijgedragen hadden (Cass. 15.4.37) ofwel persoonlijk een «individuele» verzekering hadden aangegaan (De Page, op. cit.);

Dat, wanneer de verzekeringspolis in uitvoering waarvan het slachtoffer vergoedingen ontving, een «collectieve» verzekering is, zekere rechtsleer oordeelt dat de cumulatie niet toegelaten is en dat de door de verzekeringsmaatschappij betaalde sommen in vermindering komen van het bedrag der schade (Van Eeckhout Le Droit des ass. terrestres; Rép. pratique V° Ass. Terr. Nr 19 en volgende) dit bij toepassing van het principie Non bis in idem;

Dat nochtans Van Eeckhout de «collectieve verzekering» beschouwt als een geheel, gevormd door een zeker aantal individuele verzekeringen, zoodat in werkelijkheid het eenig verschil tusschen de individuele en de collectieve verzekering schijnt te moeten gezocht worden in het feit dat in de individuele verzekering er steeds een tegenprestatie bestaat vanwege den verzekerde hetgeen in de collectieve verzekering niet het geval zou zijn;

Dat ook de betichte het in dezen zoo meent vermits hij besluit «dat het zelfs de burgerlijke partij niet is die de verzekeringspremie betaald heeft aan de Phenix Belge, maar dat deze betaald werd door de firma Verellen Ltd, op grond eener «collectieve polis»;

Aangezien de omstandigheid, dat de premiën eener collectieve verzekering door een anderen persoon dan den verzekerden betaald worden nochtans niet voor gevolg kan hebben het ophoopen der vergoedingen te beletten;

Dat, inderdaad, zooals het Hof van Verbreking het deed opmerken de vergoedingen die door de verzekeringsmaatschappij worden betaald en deze waartoe de ander veroordeelt wordt niet de zelfde oorzaak hebben, zelfs indien het een en dezelfde gebeurtenis is die er toe aanleiding gaf;

Dat, ten andere, zelfs wanneer het een collectieve verzekeringspolis geldt, er steeds een tegenprestatie vanwege de verzekerde heeft bestaan; dat inderdaad het verzekeringscontract, door den werkgever gesloten, tegen ongevallen die zijn bedienden kunnen overkomen in hun privé leven, moet beschouwd worden als deel uitmakende van het patrimonium van den verzekerden bediende zoolang deze in dienst blijft en als zoodanig moet het aanzien worden als opbrengst van zijn arbeid;

Aangezien de cumulatie derhalve toegelaten is; *Wat betreft de moreele schade:*

Aangezien de pijnen en smarten door de burgerlijke partij onderstaan en waarvan in het deskundig verslag gewag werd gemaakt aanzienlijk waren.

Dat de vergoeding ex aequo et bono op 40.000 fr. moet geschat worden;

Om deze redenen:

Veroordeelt den betichte en de burgerlijk verantwoordelijke partij, elkheel....

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

135

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

2e Kamer. — 2 Augustus 1939.

Voorzitter : M. De Keyser.
 Referendaris : M. C. De Swaef.
 Pl. : Mrs Edg. Van Dessel en A. Couturier.

1. **BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — VERSTEKVONNIS. — NIEUWE OVEREENKOMST. — INZICHT. — GEEN NOODZAKELIJKE BERUSTING. — VERZET. — ONTVANKELIJKHEID.**

2. **VERBINTENISSEN. — AANKOOP VAN AUTO. — TEGENPRESTATIE. — BETALING EN LEVERING VAN OUDE AUTO. — BETALINGSMODALITEIT. — VERNIELING VAN OUDE AUTO DOOR BRAND. — GEEN HEIRKRACHT OF OVERMACHT. — ART. 1148 B. W. NIET TOEPASSELIJK.**

1. *Het verzet tegen een verstekvonnis is nog ontvankelijk, zelfs indien na dit vonnis een overeenkomst werd afgesloten zonder dat hieruit het inzicht der verzetmakende partij blijkt van in het verstekvonnis te berusten.*

2. *In een overeenkomst van verkoop van een auto tegen betaling van een zeker bedrag waarin begrepen is de levering van een oude auto, dient deze laatste levering slechts beschouwd als een betalingsmodaliteit. De vernieling van de oude auto door brand kan niet ingeroepen worden als een geval van heirkraacht of overmacht; art. 1148 B. W. is derhalve niet toepasselijk.*

A. Philips t/ Etablissements D'Ieteren.

Aangezien oorspronkelijke aanlegster eerst en vooral de onontvankelijkheid van het verzet opwerpt;

Aangezien zij inderdaad staande houdt dat zij uitvoering van het vonnis bij verstek waartegen het verzet gericht is slechts geschorst heeft nadat opposant zich verbonden had in den loop van het jaar 1938 een nieuwen vrachtwagen «Studebaker» te koopen, wat volgens haar slechts als een berusting in het bedoeld vonnis bij verstek vanwege opposant kan uitgelegd worden;

Aangezien aanlegster echter in gebreke blijft te bewijzen dat bij het afsluiten van de nieuwe overeenkomst van Januari 1938 opposant het inzicht had in het vonnis bij verstek te berusten;

dat het bestaan van een dergelijk inzicht niet uit de voorgebrachte bestanddeelen kan afgeleid worden;

Aangezien het verzet dus ontvankelijk blijkt te zijn;

Aangezien opposant laat gelden dat hij door overmacht of toeval verhinderd werd de overeenkomst van 30 Juni 1937 waarbij hij zich verbonden had een vrachtwagen «Studebaker» te koopen, na te leven daar de auto merk Citroën welke door oorspronkelijke aanlegster bij toepassing van deze overeenkomst zou overgenomen worden voor den prijs van 3.000 fr., totaal door brand werd vernield;

Aangezien oorspronkelijke aanlegster terecht doet opmerken dat de overname van dit autovoertuig niet een der voorwaarden van den verkoop uitmaakt, doch slechts als een betalingsmodaliteit kan worden aanschouwd;

dat aldus, zoo opposant in de onmogelijkheid was om de hem toegestane betalingsmodaliteiten na te leven, niets hem echter belette den bedongen prijs te betalen;

Aangezien trouwens, zelfs moest het vaststaan dat opposant zich op een geval van overmacht of toeval zou kunnen beroepen, hij nog zou moeten bewijzen dat hij daardoor in de onmogelijkheid verkeerde zijn verplichtingen na te leven, wat heel zeker het geval niet is;

dat hoogstens zou kunnen aangenomen worden dat het naleven van zijn verplichtingen bemoeilijkt is geworden;

Aangezien in dit geval echter er geen aanleiding bestaat art. 1148 van het B. W. toe te passen;

Aangezien ten slotte het feit dat opposant enkelen tijd na het afsluiten van het contract in de gevangenis werd opgesloten, natuurlijk niet volstaat om hem van zijn aangegane verbintenis te ontslaan;

Aangezien oorspronkelijke aanlegster dus ontegensprekelijk recht heeft op schadevergoeding;

Aangezien het bedrag ervan ex aequo et bono door de rechtbank wordt vastgesteld op 2.500 fr.; (Het overige zonder belang.)

136

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

(Zetelende in Handelszaken)

30 Maart 1939.

Voorzitter : M. Ulrix.

Pleiters : Mrs Driessen en Reinards.

WERKVERHURING. — SLECHTE AFWERKING. — OPGEWORPEN NA DE IN ONTVANGSTNEMING.

Een jaar na de uitvoering van de herstellingen aan een auto mag de eigenaar geen deskundig onderzoek meer vragen wegens zoogezegde gebreken die hij tot dan toe niet heeft opgeworpen, vooral wanneer deze gebreken van zichtbaren aard zijn.

Geurts t/ Bronckaers.

Overwegende dat de eisch er toe strekt betaling te bekomen van een wisselbrief in dato 13 Decembé 1939 door aanleggers op den verweerder getrokken en vertegenwoordigend het saldo van het bedrag der herstellingswerken door aanleggers uitgevoerd ten bate van een aan verweerder toebehorenden autowagen, zijnde de som van 1452,10 fr.;

Overwegende dat deze herstellingen aangebracht werden in den loop der maanden November en December 1937 en dat verweerder voor de eerste maal in de protestakte van 19 December 1938 bezwaar opperde tegen de hoedanigheid van het door de aanleggers verrichte werk, wanneer hij bijgevolg het herstelde autovoertuig sinds meer dan een jaar in zijn bezit had en er gedurende dien tijd gebruik van heeft gemaakt;

Overwegende dat uit deze gegevens blijkt dat verweerder afgezien van de toepasselijkheid ter zake van de wet van 26 October 1919, het hem afgeleverde

voertuig ontegensprekelijk op taciete wijze heeft aanvaard en bijgevolg het door aanleggers gepresterde werk heeft goedgekeurd ;

Overwegende trouwens dat de door verweerder aangeklaagde gebreken van dusdanigen zichtbaren en zelfs in het oogspringenden aard waren, dat het niet aangenomen kan worden dat — in de veronderstelling dat deze gebreken werkelijk voorhanden waren bij de levering — verweerder meer dan een jaar zou hebben gedraald om protest aan te tekenen en dan nog slechts nadat hem aanmaning tot betaling werd betekend ;

Overwegende aldus dat de aanvraag om het bedoelde voertuig aan een deskundig onderzoek te onderwerpen laattijdig is en in alle geval niet ernstig dient aanschouwd te worden ;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, zetelend in handelszaken, uitspraak doende in openbare terechtzitting ;

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond ;

Veroordeelt verweerder aan de aanleggers te betalen de som van 1452,10 fr., verschuldigd om de hooger aangehaalde redenen, samen met de protestkosten bedragende 22,60 fr., de gerechtelijke interesten en de kosten des gedings berekend op 157,75 fr. inbegrepen de kosten der registratie op de minuut, niet inbegrepen de kosten der tegenwoordige uitgifte.

Vlaamsche Juristen
Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

WETGEVING

BESLUITWET van 30 Januari 1940 betreffende de betekening van de inpandgeving van sommige cognossementen aan een aangewezen persoon.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Het ontwerp van besluit dat de regering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter goedkeuring voor te leggen, heeft ten doel tijdens den duur van de mobilisatie van het leger, de inpandgeving van sommige cognossementen aan een aangewezen persoon te vergemakkelijken.

In het verband van artikel 1 wordt het gemeen recht, zooals dit voortvloeit uit de samengestelde artikelen 1 der wet van 5 Mei 1872 betreffende het handelspand en 1690 van het Burgerlijk Wetboek, volkomen geeerbiedigd, aangezien de betekening verder aan den kapitein of aan de reederij mag worden gedaan.

Er wordt alleen aan toegevoegd dat die betekening

eveneens kan gedaan worden aan den kapitein, in handen van den waterschout der inschepings- of bestemmingshaven. Dit is eigenlijk de reden van bestaan van deze besluitwet. Sinds van de cognossementen aan een aangewezen persoon een ruimer gebruik wordt gemaakt, komt het er inderdaad op aan de betekening mogelijk te maken wanneer de kapitein niet bekend is of niet kan worden bereikt of wanneer de reederij in België geen inrichting heeft. In dergelijke gevallen zou de bij de artikelen 1 der wet van 5 Mei 1872 en 1690 van het Burgerlijk Wetboek voorziene betekening, en bijgevolg ook de inpandgeving zelf, naar gemeen recht praktisch onmogelijk zijn, ten minste vóór de aankomst van den waterschout.

Betreffende dit punt wordt het bestaande recht leniger gemaakt. Dit was tot nog toe niet noodig omdat de cognossementen aan een aangewezen persoon feitelijk niet meer bestonden. Dat zij thans opnieuw gebruikt worden, en het dus noodig is daaromtrent wettelijke bepalingen in te voeren, moet aan de huidige omstandigheden worden toegeschreven.

Evenwel, daar het hier eigenlijk toch een afwijking geldt van het gemeen recht, werd nader bepaald, aan den eenen kant, dat de nieuwe wijze van betekening slechts mag worden toegepast, wanneer de inschepings- of bestemmingshaven van het in het cognossement vermeld goed een Belgische haven is en aan den anderen kant dat de ontworpen besluitwet alleen zal gelden gedurende den tijd van oorlog. Elke mogelijkheid van conflict met de regelen van het internationaal privaatrecht wordt eveneens door de hierboven eerstbedoelde beperking voorkomen, aangezien de wetgever slechts beslist met het oog op den toestand betreffende goederen welke zich in België bevinden of er moeten binnenkomen.

Het is wel verstaan dat het besluit geen invloed oefent op de regelen van het fiscaal recht. Inderdaad, alleen de wijzen waarop de inpandgeving wordt betekend, worden veranderd. Indien in overeenkomst daarmee alleen het feit van de inpandgeving betekend wordt, zal dat exploit, zooals te voren, tot het heffen van het evenredig recht, geen aanleiding geven.

Eindelijk dient er nader te worden op gewezen dat het verzuim vanwege den waterschout om het afschrift van het hem betekend exploit aan den kapitein, bij zijn aankomst in de haven, af te geven, de nietigheid van de procedure van betekening niet zal medebrengen. Het gaat hier, evenals in het geval voorzien bij artikel 68, 2° alinea, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, niet om een noodzakelijk maar om een aanvullende formaliteit (zie artikel 70 van dat Wetboek), waarvan, in voorkomend geval, het verzuim slechts tot een vordering tot schadevergoeding aanleiding zal geven.

BESLUITWET

Leopold III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend, inzonderheid op artikel 1, 3° en 4°, van die wet ;

Overwegende dat het noodig is, om de economische en financieele belangen van het land te verdedigen en in de ravitaillering van de bevolking te voorzien, zonder verwijl, gepaste maatregelen te treffen om de

inpandgeving van sommige cognossemmenten aan een aangewezen persoon te vergemakkelijken;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad hebben over beraadslaagd,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — In geval van inpandgeving van een cognossemment aan een aangewezen persoon ten voordeele van een kredietinstelling voor dewelke een bijzondere wet geldt of van een bij de bankcommissie ingeschreven bank, kan de bij de artikelen 1 der wet van 5 Mei 1872 en 1690 van het Burgerlijk Wetboek voorgeschreven beteekening, indien in het cognossemment een Belgische haven als inschepings- of bestemmingshaven is aangegeven, gedaan worden :

a) hetzij aan den eigenaar van het schip of aan den reeder;

b) hetzij aan den kapitein;

c) hetzij aan den laatstgenoemde, in handen van den waterschout der haven.

In het exploit moeten de naam van het schip en de naam van den kapitein, indien hij bekend is, vermeld worden.

Art. 2. — Indien er overeenkomstig littera c van artikel 1 gehandeld wordt, treft de waterschout de noodige maatregelen opdat het afschrift van het exploit den kapitein zou geworden, zoodra deze in de haven aankomt.

Art. 3. — Dit besluit is alleen van toepassing op de inpandgevingen gedaan vóór den dertigsten dag na den bij koninklijk besluit voor het terugbrengen van het leger op vredesvoet nader te bepalen dag.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag waarop het in het Staatsblad is bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, den 30 Januari 1940.

KONINKLIJK BESLUIT van 30 Januari 1940 houdende het verbod op de uitdeeling van vlugschriften.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Het uitdeelen van vlugschriften op den openbaren weg, op de daaraan belerende niet-omheinde terreinen, alsmede in de voor het publiek toegankelijke ruimten geeft in het land aanleiding tot beroering en moet dan ook tijdelijk ter verzekering van de openbare rust verboden worden.

Onder « vlugschriften » dient verstaan elk gedrukt blad, afgezien van vorm of voorkomen, waarmee beoogd wordt een politieke, sociale, filosofische of andere aangelegenheid, een gedachte te verspreiden of een stelling te verdedigen.

Het verbod geldt daarentegen niet voor een ander soort drukwerk; de berichten welke enkel louter commercieele publiciteit ten doel hebben; zoodanige berichten, waarbij een commercieele inlichting aan het publiek wordt bekendgemaakt, zijn geen vlugschriften.

Dit ontwerp van besluit, dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit voor te leggen, beoogt, onder de huidige omstandigheden, de handhaving van de openbare rust. Bewuste politiemaatregel is van tijdelijken aard en, zoodra de omstandigheden zulks veroorloven, zullen wij voorstellen hem in te trekken.

KONINKLIJK BESLUIT

Leopold III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op artikel 67 der Grondwet;

Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Tot op den dag welke later bij koninklijk besluit zal worden vastgesteld, is het verboden op den openbaren weg, op de daaraan belerende niet-omheinde terreinen, zoomede in de voor het publiek toegankelijke ruimten, vlugschriften uit te deelen.

Art. 2. — De overtredingen van dit besluit worden gestraft met de straffen voorzien bij de wet van 5 Juni 1934.

Art. 3. — Dit besluit treedt in werking den dag zijner bekendmaking.

Art. 4. — Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 30 Januari 1940.

BALIELEVEN

Wij ontvangen van den Heer Stafhouder Mr H. De Cock, het hieronderstaand schrijven :

* * *

Gent, 6 Febr. 1940.

Mijnheer de Hoofdopsteller,

In de laatste nummers van Uw geëerd weekblad, (n^{rs} 14, 19, 20), las ik de tusschen Mr. Van Hemelryck en de drie leden van het Comité voor Onderlinge Beroepshulp onzer Balie gerezen polemiek, met betrek tot de maatregelen door de Balie van Gent getroffen, ten overstaan der gemobiliseerde advocaten.

Het is volkomen juist, dat ik, toen Mr. Van Hemelryck mij vroeg, welke maatregelen door onze Balie werden genomen, mij vergenoegd heb met hem het rondschriven te vermelden, dat alle stagisten uitnoodigde hun toestand op militair gebied te laten kennen en tezelvertijd al de niet gemobiliseerden verplichtte, tot het stipte bijwonen der zittingen van het Bureel voor Kosteloze Raadpleging.

Indien ik, op dit oogenblik, over het Comité voor Onderlinge Beroepshulp, door den Raad der Orde, sedert 9 Oktober ingesteld, niet gewaagde, was het, omdat wij toen oordeelden, dat dit Comité als hoofddoel, zooniet als uitsluitend doel had, de niet gemobiliseerde confraters, die zwaar door de zaken crisis zouden lijden, ter hulp te komen.

Sindsdien is de toestand echter gewijzigd en de gebeurtenissen hebben zich aldus ontwikkeld, dat dit Comité voor Onderlinge Beroepshulp, zich niet enkel met de niet-gemobiliseerden, maar ook met de gemobiliseerde confraters hoefde in te laten.

Meesters Würth, Hebbelynck en Zenner hadden het dus goed voor, toen zij het orgaan dat zij samenstellen vermeldten en vroegen, dat het zou worden aangewezene onder de werken voor onderling hulpbetoon ten bate der gemobiliseerde confraters.

Het weze mij trouwens toegelaten er op te wijzen, dat de twee maatregelen door den Raad der Orde genomen en die trouwens op gelukkige wijze worden aangevuld door de tusschenkomst der twee Conferenties, tot nog toe volstonden om aan alle moeilijkheden het hoofd te bieden.

Het is vooral op dat oogenblik, dat de verslagen van Mrs Van Hemelryck en Dochty ons zeer nuttige wenken zullen verschaffen, wijl zij ons een algemeen overzicht zullen geven, van alles wat door de Balies van het geheele land, te dien opzichte werd verwezenlijkt.

U dankende voor de opname dezer enkele regelen, bid ik U, Heer Hoofdopsteller, te gelooven in mijn hoogachtvolle gevoelens.

De Stafhouder,
Henry De Cock.

Mr JOHN STOCKMANS

Secretaris-schatbewaarder van het « Rechtskundig Weekblad ».